

Estats alterats de la ment

DISTORSIONS
núm. 43

Roser Cabré-Verdiell, David Castejon,
Marina Espasa, Ariadna Herrero,
Gemma Martí O'Toole, Jordi Masó Rahola,
Lucia Pietrelli, Jaume C. Pons Alorda,
Carles Ribas i Josep Sampere.

ESTATS ALTERATS DE LA MENT

Ed. Males Herbes
2017

Primera edició: Juny de 2017

© Carles Ribas, Lucia Pietrelli, David Castejon, Josep Sampere,
Roser Cabré-Verdiell, Marina Espasa, Jaume C. Pons Alorda,
Gemma Martí O'Toole, Jordi Masó Rahola, Ariadna Herrero.

© Editorial Males Herbes S.C.P

Guilleries, 26, 1, 2

08012, Barcelona

www.editorialmalesherbes.com

ISBN: 978-84-947258-0-7

Dipòsit legal: B 14941-2017

Impressió: Book Print Digital, SA

Jurat del Certamen Literari Cryptshow Festival / Males Herbes 2017:

Ricard Planas, Ramon Mas, Jaume Benedito, Sílvia Muntané, Iria Rodriguez
i Gerard Remendo.

Coordinació Cryptshow Festival: David G. González

Il·lustració de portada: Toni Benages Gallard

Disseny i maquetació: Eduard Vila / www.eduvila.com

Correcció: Joana Castells Savall

Sota les sancions establertes per les lleis, queden rigorosament prohibides, sense l'autorització per escrit dels titulars del copyright, la reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol mitjà o procediment mecànic o electrònic, actual o futur—inclouent-hi les fotocòpies i la difusió a través d'Internet—i la distribució d'exemplars d'aquesta edició mitjançant lloguer o préstec públics.

Hom escolta «estats alterats» i pensa en ionquis, artistes i científics bojós. Però avui, en una civilització de civilitzacions cada cop més complexa, les fronteres que delimiten els estats de la consciència es difuminen i la moral que els jutja és posada en dubte.

Drogues com l'LSD o l'èxtasi, demonitzades durant anys, ara són utilitzades per alguns psicoterapeutes.

L'heroïna surt de les zones deprimides i atrapa joves de tots els estrats socials.

El xarop per a la tos ha arribat a ser la segona droga més consumida pels adolescents dels EUA.

Al Iemen, la majoria dels homes mastegen de manera ritual cat, un estimulants vegetal que provoca addicció.

L'església Nativa Americana de Mèxic utilitza el peiot amb finalitats religioses.

L'estrès s'ha convertit en una pandèmia, i ens ha abocat a una condició d'activitat constant que provoca estats d'ànim alterats que somatitzem en trastorns físics.

Els millennials viuen enganxats als dispositius intel·ligents, en un dia a dia que confon les fronteres de la realitat, els somnis i el món virtual.

A internet trobem fàcilment consells per assolir un estat alterat de la consciència sense necessitat de drogues: la privació del son, la respiració holotròpica, els tancs d'aïllament sensorial o, simplement, dormir amb un braç alçat o mirar fixament els ulls d'una altra persona durant més de deu minuts en són alguns exemples.

Ja pots viatjar sense moure't de casa.

Equip Cryptshow

Índex

- Nosocomi dels orats* de Carles Ribas, 11
- Desperta, agafa'ns, camina* de Lucia Pietrelli, 35
- Afers interns* de David Castejon, 53
- La bella i els vells* de Josep Sampere, 85
- Nosaltres, els feliços* de Roser Cabré-Verdiell, 107
- Neurastènia* de Marina Espasa, 129
- El prestigi* de Jaume C. Pons Alorda, 159
- Cactus Rose* de Gemma Martí O'Toole, 193
- Teatre d'ombres* de Jordi Masó Rahola, 221
- L'engany* d'Ariadna Herrero, 251

NOSOCOMI DELS ORATS

Carles Ribas

My brain is hanging upside down
I need something to slow me down
Ramones

La dona fa quasi un segle que espera. Quan per fi arriba el moment, no pot evitar cert sentiment rugós de decepció en veure que el tacte de la veu que la crida és blau marí amarg, i la llum a la qual s'ha d'adreçar té un gust pàl·lid de llàgrimes de fel. Tot i portar una mort sencera en vida, sempre havia esperat una mica més d'aquell moment, i inevita-

blement l'anhel es fon veloç i es torna desencís. Tot i així, mentre es gronxa en un balanci nou que ja no és el seu en una habitació que ja no és la seva, durant aquell breu darrer instant paladeja amb frisança un passat que sona a resclosit...

L'edifici de la Casa de Repòs és una metàfora de la ciutat de l'època: desmesurat i mal repartit. Tot i les seves excessives dimensions, no sembla que en formi part, allunyat com està del centre i envoltat de pastures que arriben fins al peu dels turons que l'envolten per un costat. Sé del cert que té deu pavellons aïllats —els he comptat durant esmoreïdes passejades al capvespre— amb dos passadissos paral·lels entre si que ho travessen tot, i un recinte central des d'on surten les dues ales que reparteixen tots els serveis: els homes, a la dreta i les dones, a l'esquerra, o potser és a l'inrevés, tant se val; la primera classe, a tocar de la segona, i la tercera i l'excessiu personal

de la beneficència, als extrems, com és d'obligança; i lluny de tot, dos semicercles amplis als quals pocs de nosaltres ens atansem pel que creiem que hi ha dins...

Monstres, diuen.

Dos anys després d'arribar estic acostumada a les rutines que ens mantenen ocupades tot el dia. Soc bastant destra amb el teler, no tant a la farinera o a la bugaderia, tasques des de sempre més adreçades a mans obreres. «Estar actius us aporta molts beneficis dins la vostra desgràcia», ens infonen a tota hora. Laborteràpia, ho anomenen. Encara, però, malgrat tot el temps prestat aquí dins, no puc fer veure que no m'amoïnen els comentaris malintencionats que parlen d'abandó, de malaltia, els més cruels fins i tot d'alienació... L'ingrés puntual de 125 pessetes mensuals posen la llengua a la butxaca a més d'una desvergonyida: em permeten gaudir d'una estança prou confortable alhora que em regalen l'esperança necessària per confiar que

aviat em vindran a buscar i tornaré al món real, al de debò.

I ho enyoro tot, de fora, sobretot el meu fillet.

Dins l'alcova comuna, en silenci pacient només trencat pels crits impertinents d'alguna de les de sempre, esperem totes l'arribada de les monges, jo, asseguda al meu vell balançí —zim-zam, zim-zam— sense que els peus em toquin a terra. Al costat, el llit acabat de fer, amb els llençols tibants i les feixugues cortines plegades, tal com els agrada. El meu és el número vint-i-u, poc menys dels anys que tinc. «Una senyora mai no diu la seva edat», deia la mare. Les religioses ens passen a buscar poc després de la sortida del sol i ens acompanyen al menjador per esmorzar melindros sucats al cafè amb llet o a la xocolata. Sempre el mateix. Després ens porten als tallers fins a l'hora de dinar. Les tardes són per al lleure, a la sala de jocs o a la biblioteca, i si hi ha sort, algun vespre, cinema. Tot

plegat, petits fragments quotidians repetits dia rere dia sense excepció, condemna ineludible d'una Sísif entre quatre parets, fins que qualsevol petitesa trenca la nostra habitud.

—El va veure, *hermana*? El va veure? —pregunto neguitosa, com la xiqueta en edat de merèixer que fa poc vaig ser, malgrat que no espero cap resposta—. Diuen que és el dirigible més gran que s'ha fet mai, i que va volar de ponent a llevant travessant tot el cel, i que està ple de gas fins a dalt, i que hi viuen persones dins, i que va estar a la Gran Guerra, i que ha vingut per l'Exposició Universal! Que podríem anar-hi? M'encantaria veure tot el que s'està fent i...

—Filla, besa'm l'escapulari. —I alhora que obeeixo sabedora de les conseqüències de no fer-ho, m'adono d'on soc, i de com he badat amb la meva incontinent xerrameca ingènua. No estic en cap taller. L'habitació és petita i té una sola finestra amb reixes. L'alienista de mirada incerta manipula una màquina estra-

nya, farcida de botons i cables, recolzada al capçal d'una llitera amb corretges. Tot ho he vist abans, més d'un cop. I quan endevino la por del sinistre dins el funest, no puc evitar començar a tremolar i plorar, perquè soc una mica bleada i sé que res que ara faci o digui evitarà el desconsol que vindrà tot seguit, com passa sempre.

—*Hermana*, em trobo bé, de debò! —imploro ajuntant les mans amb gest de súplica—. Sisplau, sisplau *hermana*. Jo soc de les tranquil·les, vostè sap que jo mai no...—. I mentre mans expertes em lliguen al llit, un tros de fusta dins la boca converteix precés estèrils en somiqueigs intel·ligibles que ressonen en el buit de l'habitació. Al sostre hi ha una taca grisa d'humitat amb forma de cercle que s'està escampant. Mentre noto la fredor del líquid a les temples i escolto l'inici del brunzit de l'aparell, em preparo rígida per rebre la primera resplendor que...

...Per l'olor roja que sento, sembla que ha caigut a prop. Diuen que els avions italians que les llencen venen de les Illes. O potser són alemanys? Alguna cosa els devem haver fet, perquè ens vulguin tant de mal! Quina vilesa la dels qui engendren caos dins del caos en uns dies que no queda ningú per posar ordre al desori... Totes les monges fa temps que van marxar d'aquí.

Mentre dura, enmig de la cridòria incòmoda i les corredisses sense fortuna d'alguna de les de sempre, em gronxo al meu vell balancí —nyigo-nyigo, nyigo-nyigo— a tocar del meu llit, el número vint-i-u, poc menys dels anys que tinc. «L'edat mai de la vida no ha de ser cosa de senyores», deia la mare. Em deixo enlluernar pels esclats successius de taronges agres, grocs àcids i marrons coents que il·luminen la cambra i que sembla que ningú més vegi i només em fascinin a mi. I em balancejo tranquil·la, sabedora que en cap cas ens caurà res al damunt, que la creu gegant

pintada a la teulada ens salvaguarda i asse-nyala aquest lloc com l'oasi de pau i cura que és. I quan m'assalta el rostre el tacte aspre i dens de les sirenes que, alliberadores, donen per acabat el bombardeig, la confusió desapareix de dins el desordre, i aquest torna a quedar tot sol, rei pompós dels qui malvivim intramurs, i que tots reverenciem.

Com es manté la lucidesa en uns temps en què les parets mestres de les classes i els sexes han caigut i han marxat a fer la guerra o a l'exili? Aquí no queden ni normes ni costums, ni metges ni diners. Només misèria. I dia a dia són més els refugiats que venen d'altres centres caiguts a buscar aixopluc, i són més els fills de famílies benestants que demanen l'ingrés per així evitar anar al front i escapar de la mort del cos, que no de la del seny i l'enteniment...

I ho enyoro tot, de fora, sobretot.

A l'albada, quan les bombes de la nit són el passat, la revenja s'estén pels carrers de la

ciutat, i un patiment dolorós en forma d'es-pina se'm clava al cos cada cop que palpo un tret aïllat que, a la llunyania, cerca la seva justícia particular.

Els milicians no triguen a arribar. Ja han vingut altres cops abans, i quasi sempre s'emporten algú que mai no vol marxar amb ells i que mai no torno a veure. La multitud vocífera renecs irreproduïbles —si s'ha rebut l'educació adequada— i crida a la lluita contra l'esperit burgès. També canten a la revolució social i l'amor lliure, i no acabo d'entendre què vol dir això.

Ens treuen a tots al pati. També als furiosos i imbècils de les cel·les d'aïllament dels hemicicles dels extrems del centre. Monstres? No pas, com crèiem temps enrere... Sols éssers temorosos del món exterior com tants d'altres aquí dins.

La milícia diu que busca un capellà i dos feixistes, i que no marxaran enlloc fins a trobar-los.